

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 43. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. február 21.

A fogyasztó közönség és a gazdasági válság

Kétségtelen, hogy a kül- és bel-
politikai bonyodalmak folytán fel-
idézett pénzügyi válságot a gazda-
sági életnek minden ágában meg-
éreztek, de ez a válság legjobban
érezte hatását a kereskedelmi
életre. A fővárosban nap-nap után
nagyobb számú becsukott boltajtó,
nap-nap után szaporodó kereskedői
bukás jelzi annak a pusztító vihar-
nak az útját, amelyet csakis erős
gazdasági szervezetek tudnak meg-
rázkódtatás nélkül kibírni. Sajnos,
a magyar kereskedelemben ilyen
erős szervezetek meglehetősen gyér
számmal vannak.

Nálunk, hogy valaki kereske-
delmi vállalkozásba boesátkozzék,
ahhoz teljesen elegendő kelléknek
tartják, ha az illető konyit egy ki-
csit az üzlethez. A szükséges alap-
és forgótőkét, az üzleti szolidaritást,
az ugynevezett erkölcsi alapot a
kereskedelmi vállalkozásoknál má-
sodrendű kelléknek tartják. Ez
okoza aztán azt, hogy Magyaror-
szágon az esetleges gazdasági vál-
ságok vihara aránylag jóval na-
gyobb pusztítást okoz, mint kül-
földön, különösen a műveltebb nyu-
gati országokban.

Hogy ez így van, arra nézve
elég bizonyíték a fogyasztási szö-
vetkezetek legnagyobb magyar köz-
pontjának a „Hangya“-nak a múlt
üzletévről kiadott igazgatósági je-
lentése, amelyben szinte örvende-
tesnek mondható kivételképen nem
találjuk fel a válságos pénzügyi
helyzet miatt megszokott siránko-
zásokat, hanem annak éppen az
ellenkezőjét. A válságos helyzet

nem hogy rossz hatással lett volna
arra az 1195 falusi fogyasztási szö-
vetkezetre, amely a Hangya köte-
lékében működik, hanem inkább
megszilárdító hatással. Bebizonyo-
sodott tehát ismét az, hogy a tűz a
forgácsot elhamvasztja, az acélt el-
lenben még keményebbé edzi.

A fogyasztási szövetkezetek si-
kereinek a titkát nem kell tehát
másban keresnünk, minthogy a
szövetkezetek megfelelnek a reális
üzlet minden követelményeinek. Van
elegendő alap- és forgótőkékjük, fel-
találhatjuk bennünk a kereskedői
szaktudást is s végül meg van a
kellő erkölcsi alapjuk is, mert a
szövetkezetek nem nyereszkesnek,
nem akarnak a fogyasztó közönség
rovására gazdagodni.

Ugy látszik, hogy ezt a körü-
lményt minálunk is mindjobban kez-
dik felismerni. A fogyasztási szö-
vetkezetek száma ugyanis az el-
mult évben ismét több mint százal
szaporodott, de meggyarapodott e
szövetkezetek központjának, a Han-
gyának a forgalma is. Még pedig
kerek négy millióval, úgy, hogy
elérte a 28 millió koronát, ami
annyit jelent, hogy számbeli ered-
ményt tekintve, a Hangya, amely-
nek üzleti tőkéje legnagyobb rész-
ben a falusi nép összerakott fillé-
reiből képződött, ma már a legna-
gyobb magyar kereskedelmi vállal-
kozás.

Pedig hát ezt a fényes ered-
ményt aránylag igen rövid idő
alatt, mindössze 14 év munkájával
érték el. A fogyasztó közönség szer-
vezkedésének, öntudatra ébredésé-
nek meg volt tehát az eredménye.
Pedig a magyar szövetkezeteknek
sokkal nagyobb akadályokon kellett

keresztül gázolniok, sokkal több
ellenséggel kellett csatázniok, mint
a külföldi fogyasztási szövetkeze-
teknek. Itt azonban ismét csak arra
hivatkozunk, hogy a tűz az acélt
nemhogy elégetné, hanem még ke-
ményebbé teszi. Talán éppen a foly-
tonos ellenállás tette szívóssá és
kitartóvá a szövetkezetekbe tömör-
ült fogyasztókat, akiknek száma
ma már jóval meghaladja a kétszáz-
ezret s amely szám, különösen az
utóbbi években mutat fel igazán
örvendetes szaporodást.

Ez a szaporodás aligha követ-
kezett volna be, ha nálunk, főleg a
falvaknak sok minden bajtól szo-
rongatott földművelő népe kézzel-
foghatólag bebizonyítva nem látná
a fogyasztási szövetkezetek nagy
anyagi és erkölcsi előnyeit. Lát-
hatja a fogyasztó közönség azt is,
hogy a szervezkedés erején meg-
török minden hatalom, láthatja, hogy
a fogyasztási szövetkezetekben el-
tanult szervezkedést más téren al-
kalmazva az anyagi és erkölcsi
boldogulásnak egész új utjai tárul-
nak fel részére. Csak egyebet ne
emlitsünk, amióta a fogyasztási szö-
vetkezetekben rendszeresen folyik
a nép kereskedelmi kiképzése, azóta
mindég szűkebb körre szorítkozik
azoknak önző manipulációja, akik
a nép kereskedelmi tudatlanságát
kihasználva jutottak nagy vagyon-
hoz. Ez talán mindenek fölött leg-
szébb eredménye a fogyasztási szö-
vetkezetek 14 évi munkásságának.

A talpfa-botrány. A zárszámadási
bizottság tegnap ülést tartott, amelyen az
1909. évi kereskedelmi tárca zárszámadását
tárgyalta. A munkapárt állítása szerint Nagy
Sándor, a bizottság előadója, aki az Eisler-

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

Rákóczi-ut, 6. szám alatt az
Orsolya-zárda épületében

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

féle talpfáról és tűzfáról szóló szerződés és a pályázatnál beérkezett összes ajánlatok bekeresését indítványozta, állítólag olyan szenzációs tételre bukkant, amelyet feltétlenül a bizottság elé akar vinni.

A balkáni háboru.

A csatatérről kevés hír érkezik, aminek az oka abban keresendő, hogy nagy hideg köszöntött be és rengeteg hó esett, ami akadályozza a csapatok mozgását.

Ma a román—bolgár konfliktus áll az érdeklődés előterében, mert attól félnek, hogy ebből pattan ki a háborus veszedelem szikrája, ami aztán elsősorban minket érhet. A mai hírek közt van reményteljes is, de van aggasztó is.

A visszautasított bolgár javaslat.

London, febr. 20.

A Daily Mail értesülése szerint a román kormány tegnap visszautasította Bulgária legutóbbi javaslatát.

Berlin, febr. 20.

Wendel szociálista képviselő a birodalmi gyűlés mai ülésén azt a kérdést intézte a birodalmi kancellárhoz, vajjon folyik-e tárgyalás arról, vagy történtek-e intézkedések, hogy a Drinápolyban tartózkodó német alattvalók miként a franciák, oroszok és angolok, elhagyassák az ostromolt várost.

A román—bolgár konfliktus.

Pétervár, febr. 20.

Orosz diplomáciai körökből jelentik, hogy a szófiai kabinet Románia bizonyos követeléseivel kapcsolatban már előzékenységet tanúsított, természetesen oly kérdésekben, amelyek nem vonatkoznak a fekete tengeri partvidék átengedésére, mert ebbe Bulgária semmi szín alatt nem menne bele, hanem inkább fegyverre bizná a kérdés eldöntését. A bolgár kormány hajlandó Megália és Durunkuláta kikötőre nézve oly engedményeket tenni, amelyek a nagyhatalmak közvetítésének alapjául szolgálhatnak.

Szkutari hős védőjét meggyilkolták (?)

Milánó, febr. 20.

A Secolo értesülése szerint Szkutari parancsnokát Hasszán Riza béget, amikor Esszád bég lakását egy ünnepi vacsora után elhagyta, oroszva meggyilkolták.

Választott bíróság döntsön.

Páris, febr. 20.

A nagyköveti reünio ma tudomást fog nyerni a román kormányban ama kívánságról, hogy a román—bolgár határkérdést választott bíróság elé terjesszék. Románia nem kívánja, hogy a választott bíróságban az összes hatalmak részt vegyenek, hanem csak egy hármasszövetségi és egy antant hatalom nevezetesen Oroszország és Olaszország. Hír szerint Bulgária e két hatalom választása ellen nem tett kifogást. Orosz részén meg van a hajlandóság arra, hogy Románia kívánságát teljesítse, Olaszországot illetően még nem tudják határozottan vajjon ezt a meghívást elfogadja-e. Olaszország ma-

gától értetően előbb tárgyalni akar szövetségeseivel. Mihelyt Olaszország hozzájáruló nyilatkozatot tesz, azonnal meg fogják állapítani a választott bíróság programját. A választott bíróság helye Rómában vagy Londonban lesz.

Nikita fáradt.

Belgrád, febr. 20.

Katonai körökben néhány nap óta az a hír van elterjedve, hogy Nikita király a belgrádi kormánynak értésére adta, hogy fáradtsága miatt le akar mondani a Szkutari előtt álló csapatok fővezényletéről és a szerb-montenegrói ostromló hadsereg fővezényletét egy szerb tábornoknak akarja átadni. A király tudatta egyúttal, hogy Daniló herceg trónörökös is beteg és kimélnie kell magát. Ezek a hírek érdekesen karakterizálják a helyzetet, mert Nikita király abban a biztos reményben vette át a fővezényletet, hogy Szkutari bevétele által nagyon megfogyatkozott népszerűségét újra növelni fogja.

Janina.

Szaloniki, febr. 20.

Filippiaszból, Kostantin herceg főhadiszállásáról érkezett hírek szerint a görög csapatok helyzete nagyon kedvezőtlen és a fővezényletnek a trónörökös által való átvétele nem hozott javulást. Janina észak ső nyugat felől nincsen körülférva, mert a törökök a görög csapatok gyűrűjét az utóbbiak óriási veszteségével szétrobbantották. Janina török védelmezői, akiket Esszád basa csapatai és a monasztiri hadsereg maradványai kiegészítettek, most szakadatlanul újabb segítséget kapnak a jól felszerelt albánoktól. A görögök minden erejüket megfeszítették, hogy a déli Bizáni erődöt bevehessék, de a törökök minden támadásukat visszaverték. Ugy amint a helyzet most áll, teljesen lehetetlennek látszik, hogy a görögök Janinát bevehessék.

Megegyezést remélnek.

Szófia, febr. 20.

A hivatalos román—bolgár tárgyalás mellett, amely Szófiában folyik, Bukarestben melléktárgyalás folyik, amely már meglehetősen messzire haladt előre. Az ezen a melléktárgyaláson tett kölcsönös engedmények remélhetővé teszik, hogy a megegyezés nemsokára létre fog jönni. A bolgár kormány már megtette azt az engedményt, hogy vagy nagyobb parti területet Szilisztria nélkül, vagy pedig kisebb területet Szilisztriával enged át a románoknak.

A helyzet aggasztó.

London, febr. 20.

Ellentétben más hírekkel, amelyek a helyzetet nyugodtan ítélik meg, a Daily Mail-nak azt jelentik Szófiából, hogy a helyzet feszültebb, mint valaha volt. A helyzet rendkívül aggasztó, mert Románia nyíltan fenyegeti Bulgáriát. Román lovasság és tüzérség a Szilisztriával szemben lévő Dunaszigeten van koncentráva. A szófiai román ügyvivő azzal fenyegetőzik, hogy a legrövidebb idő alatt el fog utazni, ha Bulgária nem enged. Ha a hatalmak a legrövidebb idő alatt nem lépnek közbe, akkor a fegyveres konfliktus elkerülhetetlen.

Ujabb török ajánlat.

London, febr. 20.

A Daily Telegraph értesülése szerint a nagyhatalmak a legközelebbi napokban a háboru befejezése céljából föl fogják ajánlani jó szolgálataikat a hadviselő feleknek. Törökország most hajlandó volna átengedni Drinápolyt és a szigeteket a kisázsiai part közelében lévők kivételével, de teljesen szabad kezű követel a török vámok dolgában, továbbá a hatalmak pénzügyi támogatását és a török államadósság egy részének a szövetségesek által való átvételét kívánja. Ennek azonban közvetlenül a nagyhatalmakkal való megegyezéssel együtt kell megtörténnie. Törökország nem akarja, hogy ezek a koncessziók csak a békeszerződésnek egyik megállapodását alkossák, amelyet aztán amint a berlini szerződéssel történt, figyelmen kívül hagyának. Törökország tiltakozik továbbá minden hadikárpótlás fizetése ellen.

A román kormány válasza.

Bécs, febr. 20.

A román kormány a holnapi miniszteri tanácskozás után fog a hatalmak indítványára válaszolni. Félő, hogy ez a válasz vagy elutasító lesz, vagy feltételes, a mennyiben a hatalmak döntését bizonyos rövid lejáratu terminushoz köti, mert a román kormány egyrészt a román közvélemény ingerültségére való tekintettel, másrészt attól tartva, hogy időközben a török—bolgár háboru véget érhetne és Bulgária Romániával szemben szabad kezű nyerne. Semmi esetre sem akarja a döntést továbbra halasztani. Minthogy pedig a közvetlen tárgyalásnak Bulgária intranszigen viselkedése miatt semmi célja nem volna, el kell készülnie arra, hogy Románia hadseregére bizza a kérdés eldöntését.

Papp Miklós temetése.

Óriási közönség jelent meg tegnap néhai Papp Miklós miniszteri tanácsos, kir. pénzügyigazgató temetésén, hogy lerójjá kegyeletét az elhunyt kiváló férfin, a kitünő tisztviselő iránt. A közönség ellepte a kir. pénzügyigazgatóság lépcsőházát, a folyosókat, sőt még az épület előtti utcát is. Az elsők között érkezett dr. Radu Demeter gör. kath. püspök; ott voltak: dr. Miskolczy Ferenc, Biharmegye főispánja; Hlatky Endre Nagyvárad város főispánja; a I. szert. és gör. kath. káptalan több tagja; Mangra Vazul gör. kath. püspöki helynök orsz. képviselő; Fráter Barna alispán a vármegye tisztikarával, Bordé Ferenc főjegyző a városi tisztviselőkkel, b. Szentkereszthy Zsigmond táblaelnök a táblabírókkal, Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész, Barry József kir. törvényszéki elnök, a bírói kar számos tagjával, Baróthy Pál kir. ügyész, dr. Horványi Gyula kir. kath. jogakad. dékán, a tanári karral, Smetka L. Ödön főgymn. igazgató, Gedeon Alajos főreáliskolai igazgató, a kir. pénzügyigazgatóság teljes számu tisztikara Németh István igazgatóhelyettes vezetésével; a kir. pénzügyi tisztikar. és személyzet díszben, Tóth Gyula nyug. pénzügyi felügyelő, Varró Domokos kir. műszaki tanácsos, Singlary Gyula máv. for. galmi főnök, Butyka Lajos állomásfőnök; a

katonai tisztikar igen sok tagja Henriquez tábornokkal, az ügyvédi és orvosi karból igen sokan; a város törvényhatóságának számos tagja s nagyszámu előkelő hölgy közönség.

A gyászszertartást a pénzügyi palota nagy tanácstermében felállított díszes ravatalnál tartották meg Popovics Vazul gör. kel. esperes és Tulbure György lelkész. Beszentelték a nehéz, masszív érekeposorban nyugvó holttestet.

A gyászszertartás végeztével lehozták a koporsót, díszes négyfogatu gyászkocsira helyezték s megindult az impozáns gyászmenet a vasútállomáshoz óriási résztvevő közönség és hosszú kocsisorral kísérvé.

Az állomáson az esperes újból beszentelte a holttestet s a koporsót behelyezték az előkészített vasuti kocsiba, amelyen elszállították Erdélybe, Felső-Vidrára, ahol a családi sírboltban helyezik a derék főtisztviselőt örök nyugalomra.

A koporsót remek koszoruk borították; a pénzügyigazgatóság tisztikara óriási babékoszorút helyezett, nemzeti szalaggal; remek, román feliratu koszorút küldött dr Radu Demeter püspök, szép koszorúkkal bucsuztak a családtagokon kívül Pop C. István, dr Papp Corjolan és családja, a biharmegyei pénzügy- és személynézet, a nagyváradi kir. adóhivatal tisztikara, a m. kir. 8. számú felmérési felügyelőség tisztikara, Zigre Miklós, a székelyhidi kir. adóhivatal, a margittai kir. adóhivatal tisztikara, a biharszilágyi olajipar r. t., stb.

Az impozáns temetést Veiszlovits Adolf és Fia temetkezési intézete rendezte.

P. Csávossy Elemér Nagyváradon.

Bárónak, dúsgazdagnak született, a ki ma ott ülhetne a főrendiházban s ragyoghatna a Park-Klub és a Nemzeti Kaszinó legelzárkózottabb köreiből és a helyett felvette Jézus társaságának egyszerű köntösét, letette a szigorú fogadalmakat s tanult, készült pályájára hosszú évek nehéz munkájával.

Báró Csávossy Elemérből így lett egyszerűen páter Csávossy Elemér, Jézus társaságának szerény tagja.

Páter Csávossyt küldi most a magyarországi rendfőnök Nagyváradra, hogy az innen jött kérelemnek eleget tegyen és a katolikus művelt közönségnek a nagybőjt alatt alkalmat adjon a lelkek mélységeibe való elmerülésre.

Valóságos jótétemény a katolikus hitéletre nézve egy-egy ilyen sorozatos előadás, kivált a léleknevelés olyan nagy mestereitől, a minők Jézus társaságának tagjai. Tavaly páter Fiedler sorozatos előadásai gyűjtötték össze a katolikus híveket a nagybőjt alatt, most páter Csávossy beszédei fogják a lelkeket előkészíteni a Husvét diadalmas eszméjére.

A beszédeket az olasz plébánia-templomban tartják meg és pedig ismét külön a nők és külön a férfiak részére. Ezzel a kettősosztással azt érik el, hogy este a hitvitalokból jövő férfi közönség számára tartatnak fel az ülőhelyek s mindenkinek alkalma van a beszédeket végighallgatni.

Az előadások sorozata a következő:
Általános tárgy: A győzedelmes világnézet alapeszméi.

A nők részére:

Március 5-én délelőtt 9 órakor szentmise. Délelőtt fél 10-kor szentbeszéd, tárgya: *Hol dobog a világ szive?* Délután fél 4 órakor szentbeszéd, tárgya: *Boldogok a tisztaszívűek.*

Március 6-án délelőtt 9 órakor szentmise. Délelőtt fél 10 órakor szentbeszéd, tárgya: *Ellentétek.* Délután fél 4 órakor szentbeszéd, tárgya: *Amor crucifixus — a megfeszített szerelem.*

Március 7-én délelőtt 9 órakor szentmise. Délelőtt fél 10 órakor szentbeszéd, tárgya: *Egy szív kell nekünk, mely megért.* Délután fél 4 órakor szentbeszéd, tárgya: *Közelebb hozzád Istenem!*

Március 8-án délelőtt 9 órakor szentmise. Délelőtt fél 10 órakor szentbeszéd, tárgya: *Vannak-e még hősnők?* Délután fél 4 órakor szentbeszéd, tárgya: *Kié legyen a jövő?*

A férfiak részére:

Március 5-én este fél 7 órakor szentbeszéd, tárgya: *A Teremtő és alkotása.*

Március 6-án este fél 7 órakor szentbeszéd, tárgya: *Az igazi monizmus.*

Március 7-én este fél 7 órakor szentbeszéd, tárgya: *A Magasságbelinek világbirodalma.*

Március 8-án este fél 7 órakor szentbeszéd, tárgya: *Isten harcai.*

Március 9-én reggel 7 órakor közös szentáldozás és pápai áldás.

Tiszavirágok.

Hajnali látogatás a rendőrségen.

A kabaré több pislogó esillaga itt ke-reng még a városban, jóllehet a kabaré már régen jobblétre szenderült és a kihágási törvény értelmében azok az egyének, akik rendes keresetet nem tudnak felmutatni, a város területéről kitiltandók.

Hát miért nem intézkedik az illető alkapitány? . . . Ezek a sulytalan nők nineseknek angazsálva sehova, rendes és állandó foglalkozásuk nincs, tehát már régen bucsut kellett volna hogy vegyenek ennek a városnak virágos éjszakáitól.

Azt várta a rendőrség, hogy jöjjön egy-egy panaszkodó levél a közegészségügyi osztályhoz, amelyben tapasztalatlan családapák és vidéki palik sirják el, hogy így meg úgy jártak . . .

Hát ezt el is éri hamarosan a rendőrség. Ezek a visszamaradt vöröshaju pil-lék kivetették hálójukat és vigan fogják az aranyhalacskákat.

Már eset is van rá. Szinte botrány lett belőle, csak az inspekción rendőrtiszt volt annyira tapintatos, hogy simán elintézte az ügyet.

Tegnap hajnalban, úgy 4 óra után hango-s, vihógó társaság döngötte a nehéz, vas-pántos kaput a rendőrségi palota előtt.

— Nyissák ki, mert mi vagyunk.
A poszt kinyitotta a kaput. Ott állott, illetőleg hajlongott előtte egy közismert nagyváradi uri ember két nő társaságában.
— Eljöttünk . . . En igazolom magam . . . Ugye te is . . .

A rendőr látta, hogy az illető illuminált állapotban van. Nem értette, hogy mit akar, jelentette Kolontáry János r. fogalmazónak a hajnali látogatást.

Kolontáry megkérdezte a társaság díszes férfitagját, hogy mi járatban vannak ilyen korán reggel. Ez aztán valahogy, nagy nehezen kinyögte.

— Azt mondta az egyik jó barátom a kávéházban, hogy telefonál a rendőrségnek meg a feleségemnek, amiért én ilyen nők társaságában mulatok. Hát eljöttem igazolni,

hogy én . . . vagyok. Ezek itt a barátnőim. Ugye? . . .

— De kérem, hiszen önnek felesége van, vetette föl az indiszkrét dolgot a fogalmazó.

— A feleségemnek meg barátai vannak. Hehehe! . . . Ugye lányok!

Es ezzel kacagva eldülöngött a finom társaság. A jó barát nem telefonált a rendőrségnek. Csak ijesztette vele. De nem lehetetlen, hogy értesítette a feleségét. No akkor legalább otthon várta egy kis jó frissítő az asszony tenyerében.

Egyébként az ilyen esetek ismétlődni fognak, ha ideje korán nem szánják az éjszakákat ezektől az itt rekedt kabarévirágoztól.

Kőalja veszedelme.

Egy piromanikus ember gyujtogatásai.

Az élesdi járás egy kis községét veszedelmes ember tartja három nap óta izgalomban. A békes gazdák ugyanis sohsem tudják, melyik pillanatban emészti fel a tűz a megtakarított takarmányokat, vagy melyik pillanatban jelenik meg házuk tetején a vöröskakas.

A tüzesetek hétfőn kezdődtek. Aznap este Hajta Mihálynak gyulladt ki hat kazal szalmája s mire a lakosság oltáshoz kezdhetett volna, már elhamvadt az egész megtakarított takarmány. Kedden este ugyanabban az időben, mint az előzőnap, Kigy Tógyer udvarán csaptak fel a lángok. Egy szénakazal gyulladt ki és hamvadt el. Szerencsére a tüzet hamar észrevették és még ideje korán tudtak intézkedni, hogy a közeli boglyákat megmentésük. Szerdán este már Szász Gábor háza végében csapott fel a láng. Ugyanekkor kigyulladt az udvaron felhalmazott széna is. Szász Gábor bár elég hamar észrevette a tüzet és felverte a falu népét, még sem tudták megmenteni sem az épületet, sem a szénaboglyákat.

A háromszor egymásután keletkezett tüzeset feltűnt a csendőrségnek is és tegnap nagy apparátussal indították meg a vizsgálatot. Megállapították, hogy a tüzek gyujtogatásból keletkeztek. Sőt a kihallgatott tanúk előadása szerint nagyon valószínű, hogy egy veszedelmes piromanikus ember borzalmas szenvedélye idézte elő az egész pusztulást.

Egyes tanúk állítása szerint láttak egy embert Szász Gábor háza égésénél, aki a kerítések alól bujt elő már akkor, mikor mindenki hozzáfogott az oltáshoz. Ez az ember ahelyett, hogy oltotta volna a tüzet, vagy bármiben is segédkezett volna, oda állott, ahol legszeszélyesebben lobogtak a vörös lángok és szinte kimeredt szemekkel bámulta a tüzet.

A tűz alkalmával ez nem tűnt fel, de most, hogy a vizsgálat folyik, mindenki előtt rémlik, hogy látták és mindenki megvan győződve róla, hogy az volt a gyujtogató.

A lakosság most roppant meg van ijedve. A gazdák vasvillákkal felfegyverkezve őrködnek portájuk felett. Eltökélt szándékuk, hogy ha megfogják, agyonverik. A csendőrség kettőzött ambícióval kutat a gyujtogató után. Estenkint járőrök cirkálnak az utcákon és együtt őrködnek a község vagyonára a felfegyverezett lakossággal.

Családi dráma Margitán.

Megrendítő eset játszódott le hétfőn este Margitán, az ottani társadalom egyik vezető tagjának, *Máté József* járásbírónak a lakásán. Az eset két teljes napon keresztül a legnagyobb titokban volt, míg tegnap reggel a véletlen leleplezte és rávezette a hatóság embereit. A maga nemében páratlan esetről tudósítónk a következőket jelenti.

Máté József a margitai járásbíró egyik kiváló bíráló évek óta működik hivatalában. Hivatalos ténykedése és társadalmi élete egyaránt olyan volt, hogy a margitai közönség szeretetét vívta ki. Az utóbbi időben ezen a nyugodt és csendes természetű emberen változás állott be. Ropant ideges, ingerlékeny természetű lett, úgy hogy e miatt kerülte az embereket is.

Különösen sokat szenvedett *Máté* viselkedése miatt a családja. Bármit tettek, semmi sem volt kedvére. Napirenden voltak a családi perpatvarok, mely alkalmakkor bizony a szerencsétlen ember nem kimélte a feleségét. *Máténé* a sok szenvedést már alig bírta, ezért két gyermekével együtt többször elutazott, magára hagyván az ideges embert. Hetek múlva, mikor *Máté* idegei lecsillapultak, kérő leveleket írt feleségének, aki nyomban vissza is utazott. Egy ilyen alkalommal nagyon meglátszott *Mátén*, hogy roppant kimerítette a dolog.

Vasárnap este valami csekélység miatt ismét gorombáskodott feleségével *Máté*. Az asszony erre felöltözött két gyermekével és elutazott szüleikhez, Beregszászra. *Máté* mikor egyedül maradt, a cselédet is elküldte, aztán magára zárta az ajtót. Ettől kezdve senki sem látta *Mátét*. Hétfőn, kedden, szerdán nem jelent meg a hivatalában, pedig ezekre a napokra több tárgyalást tűzött ki.

Távolmaradása nem tűnt fel, mert gyakran megtörtént vele, hogy egy-két napig elmaradt. Csütörtökön reggel kartársai lakására mentek, hogy meglátogassák. A szobák be voltak zárva, csupán az előszoba ajtaja volt nyitva. Előbb azt hitték, hogy *Máté* elment hazulról, azonban az előszoba fogasán ott volt a sétatálcája, mely nélkül soha sem ment sehova. Ezért kezdtek tulajdonképpen kutatni. Ekkor fedezték fel, hogy a *Máté* szobájába nyíló ajtóban a kulcs belül van.

Most már lakatost hívtak és felnyitatták az ajtót. Borzalmas látvány döbbenette meg a belépő tisztviselőket. A szobában a diványon feküdt *Máté József* járásbíró. Mellén kétesövű vadászfegyver, melyből az egyik töltény ki volt löve. A fegyver csövét még akkor is göresösen szoritotta megdermedt ujjai közt. A járásbíró arca és feje aludt vérrel volt borítva. Az arcesontokba több srét volt befuródva. A töltény többi része a koponyába hatolt és áttörve a csontot, összeronesolta az agyvelőt. A hulla fekvéséből ítélve, haláltusa nem lehetett, mert csak a fej volt kissé oldalt fordulva, különben az egész test nyugodtan feküdt kinyújtózva.

Az esetről nyomban jelentést tettek a hatóságnak, honnan azonnal kiszállott a főszolgabíró és a járási orvos. A vizsgálat során megállapították, hogy a halál oka kétségtelenül öngyilkosság, a mit *Máté József* hétfő virradóra követett el. Mielőtt borzalmas tettét végrehajtotta volna, a körülmények

után ítélve, előbb megvaosorált, még pedig egyedül, aztán kikészítette fekete szalon ruháját.

Az öngyilkosság okát egész határozottsággal megállapítani nem lehet. Egy levél, melyet *Máté* hátrahagyott, azt igazolja, hogy a szerencsétlen ember kezébe betegsége adta a fegyvert.

Az eset hire csakhamar befutotta az egész margitai vidéket. A margitai közönség tömegestül kereste fel a szomorú házat, melynek egyedüli lakója a szerencsétlen járásbíró hullája. A járásbírói tisztikar intézkedett, hogy a hullát ravatalra helyezték. Egyidejűleg távirati uton értesítették a szerencsétlenségről az öngyilkos családját.

Szalontai Friss Újság.

*

Hát ilyen lap is van a világon?... Hiszen az merő képtelenség, hogy szalontai is legyen, friss is legyen, meg ujság is. Ez a három fogalom igen sok együtt.

Itt valami tévedés van.

Megkérdeztem az összes nagyváradi lapokat, hogy mit tudnak ennek az ujságnak a létezéséről. Érdeklődtem kávéházakban, szóba hoztam a törzsasztalunknál: — mind hiába! A Szalontai Friss Újság körül kétségbeesítő homály uralkodik. Szerkesztősege a legsötétebb ismeretlenségben üzheti kisdéd játékeit

Nem ismeri senki

Leültettem a szolgát a papirkosár mellé és egy álló óráig kerestem vele a szemét között, hátha akad vagy egy példány belőle. — Elvégre az ember néha minden ok nélkül is kíváncsi.

— Hadd lássuk, mondom, milyen ujság az a szalontai friss ujság.

Találtunk is egyet Érintetlen címszalaggal dobta valaki a papirkosárba.

— Szegény kis lapocská, beszéltem hozzá, látod, te sem gondoltad, hogy valaha téged még valaki előkerestet a papirkosárból.

No, gyere csak ide szépen. Ne félj, nem foglak bántani.

A kis, fejletlen, tuberkulotikus lap aztán elszirta, hogy ő bizony titokban születik minden éjjel. Nincs is kedve az élethez.

— Látja, a fejem soha sincs Szalontán. Jelenleg betegen fekszik itt Nagyváradon. Többi tagjaimat magam sem ismerem.

Egy rőt szakálu ember szokott éjjel belémnyírni a Mucsá és Vidékekből. Tizesztendős hupizöld ferencjós-kát visel piros nyakkendővel.

Legfőbb életcélom, hogy hűségesen közöljem az árverési hirdetéseket, a vizállást, a halálozásokat és a lovagias afférok boesánatkérő nyilatkozatait.

Igérem, hogy máskor nem leszek rossz.

Erre aztán szépen visszadobtam a kis zöld lapot a papirkosárba.

A koalíció számadásai.

(Saját tud.) A Ház számadási bizottsága ma kezdte meg az államháztartás 1907—908—909. évi mérlegeinek felülvizsgálatát a koalíciós kormánynak. A vizsgálaton már megállapítást nyert, hogy a koalíciós kormány 34 szénbányával tartotta fenn a szerződést és később mégis ugyanezek a bányák szállították csak sokkal drágábban a szenet.

..HIREK..

...

Tájékoztató.

Február 21. A Katholikus Kör harmadik köz-művelődési estélye.

Február 23. d. e. 11. A Szigligeti Társaság Rákosi-ünnepélye.

Február 28. A Katholikus Kör negyedik köz-művelődési estélye.

Márc. 2. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 órákor.

Március 6. Bihoreana takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.

Március 9. D. e. 11 órákor Katholikus Kör közgyűlése.

Március 14. A Katholikus Kör ötödik köz-művelődési estélye

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

* **Gróf Széchenyi püspök a pápánál.** Egyházmegyénk főpásztora, gróf *Széchenyi Miklós*, tegnap, csütörtökön délelőtt volt kihallgatáson X. *Pius* pápánál. Ő Szentsége kitüntető szíveséggel fogadta főpásztorunkat, aki jelentést tett az egyházmegyéről, bemutatta hiveinek hódolatát s átadta a maga, a Székeskáptalan s a hivek adományából gyűlt szerzet adományt: a Péter-filléreket. Ő Szentsége a legnagyobb melegséggel érdeklődött a papságról, a hivekről, a közállapotokról és áldását adta az egész egyházmegyére.

* **A mai kath. közművelődési est.** A nagyváradi Kath. Kör ma este 6 órákor tartja harmadik közművelődési estélyét a jogakadémia disztérmében. A mai estély különös-szenzációja lesz dr. *Kenéz Béla* hírneves kolozsvári egyetemi tanár rendkívüli érdekesnek ígérkező előadása. Az estély részletes műsora különben a következő:

a) *Reihold*: *Vöglein in den Zweigen*. Chován „Magyar Lant”. Zongorán előadja: *Tóth Szerénka*.

b) Földbirtokpolitika külföldön és itthon. Előadás, tartja: dr. *Kenéz Béla* kolozsvári egyetemi ny. r. tanár.

c) *Petőfi*. 1. Alkony. 2. Sivatag koronája. Zongorakiséret mellett éneklé *Halmos András*.

* **A villamosmű szabályrendelete.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága nagy munkába fogott tegnap délután, amennyiben megkezdte a városi villamos mű évek óta készülő szabályrendeletének tárgyalását. Pontról-pontra vették a szabályzat-tervezetet, amelyeken változtattak is. Az egész tervezetet azonban csak többszöri tanácskozás után tárgyalhatják le. Említésre méltó, hogy a szakbizottság ülése szokatlanul népes volt, amennyiben dr. *Thury László* elnöklete alatt dr. *Ágoston Péter*, dr. *Adorján Ármán*, dr. *Dőri István*, *Harmathy Károly*, dr. *Olasz Béla* és dr. *Réz József* voltak jelen.

* **Öngyilkos gazda.** *Ermihályfalváról* jelenti tudósítónk, hogy a község egyik jómódu gazdája, *Gara Sándor* tegnap öngyilkosságot követett el. Már régóta betegeskedett és gyógyíthatatlan betegsége elől akart a halálba menekülni. Marólugot ivott, s mire tettét a hozzátartozói észrevették, akkor már halott volt.

* A jákóhodosi gyilkos földje.

Megemlékeztünk róla pár héttel ezelőtt, hogy Nagy Bálint, a hírhedt jákóhodosi gyilkos vagyona gondnokául Nagy Károlyt, Nagy Bálint testvérét nevezte ki az árvaszék. Nagy Károly a vagyon feletti gondnokságot csak úgy volt hajlandó elfogadni, ha az árvaszék előbb a helyszínen tárgyalást tart és elintézi a nagyon is bonyolult ügy menetét. Beliczay Elek árvaszéki ülnök szállott ki a helyszínre és meg is tartotta a tárgyalást. Ennek alapján Nagy Bálint vagyona felett gondnokul Nagy Károlyt továbbra is meghagyta és a vagyon rendezésével megbizta. A vagyon jövedelme ellenében Nagy Károly köteles Nagy Bálint gyermekeit neveltetni. Érdekes epizódja is volt a tárgyalásnak. Nagy Bálint földjeit ugyanis Nagy Károly bérelte ki. A földek egy részét azonban, melyet 350 koronáért bir Nagy, gátszakadás következtében elborította a víz. Így a föld, nem lehet tndni, mikor lesz használható. Ezért kérte Nagy Károly, hogy a bérösszegeből engedjenek el 100 koronát. E felett a kérelem felett csak akkor fog határozni az árvaszék, ha előbb az elborított földek becsértékét megtudja.

* A szegényügyi-bizottság ülése.

Nagyvárad város szegényügyi-bizottsága ma, febr. 21-én délután 3 órakor a városházán ülést tart.

* Söpkéz tanár előadása.

Folyó hó 22-én szombaton illusztris vendége lesz a Magyar Mérnök és Építész Egylet nagyváradai osztályának. Söpkéz Sándor országgyűlési képviselő, műegyetemi tanár tart előadást „a természeti erők értékesítéséről” este fél 8 órakor a városháza nagy termében. Az előadás városszerte roppant érdeklődést keltett. A téma egyúttal aktuális, mert a Drágán völgyi vízerőtelep kérdése éppen most forog szőnyegen s igen valószínű, hogy a tudós professzor oly becses adatokkal és tapasztalati leszűrt tényekkel fog szolgálhatni, amelyek a Drágán vízmű kérdésének megvalósítására esetleg döntő befolyással is lehetnek. Az előadás ünnepélyességét emelni fogja az a körülmény is, hogy a budapesti anyaegylet mintegy 40 tagja, a mérnök egylet illusztris elnöke, Kovács Sebestyén Aladár udv. tanácsos, műegyetemi tanár ur vezetésével lejön az előadásra és részt vesz családostul az előadás után rendezendő társasvacsorán. Felkérjük azokat, akik a vacsorán részt venni óhajtanak, ebbeli szándékukat a városi mérnöki hivatallal péntek este 6 óráig telefonon tudassák.

* **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter az ungvári anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Kőlcsey Miklós nagyvárad lakost nevezte ki és őt a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* A peresztes Charles-cirkusz.

Tegnap tárgyalta a szabadkai törvényszék Charles cirkusztulajdonosnak a Máv. ellen indított kártérítési perét. Charles cirkusza tudvalevőleg a múlt esztendőben Nagy-Váradról Szabadkára készült ellátogatni, amikor Nagyvárad község közelében az a két vasúti kocsit, amely a cirkusz felszerelését szállította, kigyuladt és mintegy 80.000 korona értékű cirkuszi felszerelés odaégett. A 80.000 korona kártalanítást igénylő Charlest a szabadkai törvényszék keresetével elutasította, azon indokolással, hogy nyitott

vasúti kocsiban szállított tárgyakért a Máv. nem felelős.

* Olaszországi tanulmányut.

Az Országos Katolikus Szövetség a husvéti szünidő alatt tanárok, tanárnők és tanulók számára olaszországi tanulmányutat rendez, mely Budapestről március 17-én indul és Nápolyon, Pompein, Monte-Cassinon s Rómán át 26-án érkezik vissza. A szövetség az ilyen utazások közművelődési hatására való tekintettel vette föl programjába ennek rendezését. Már eddig erős érdeklődés mutatkozik iránta úgy, hogy jelentős eseményként fog beilleszkedni a tanítással foglalkozók és a tanulók életébe.

* Mennek az asszonyok Amerikába.

Amióta megszorították a kivándorlást a kivándorlók száma annyira csökkent, hogy ma már tulajdonképpen nem is volna kivándorlás, ha egy újabb sajtóságos tünet nem jelentkeznék. A szigorítási rendelet óta ugyanis a férfiak helyett az asszonyok mennek ki az új világba. Biharmegye minden részéből érkeznek utlevél iránti kérelmek az alispánhoz s a kérelmezők mind asszonyok. E furcsa jelenségnek az az oka, hogy Amerikából olyan értesítéseket kapnak, hogy az asszonyok ép oly jól kereshetnek mint a férfiak, sőt a gyárak jobban is szeretik, ha nőket alkalmazhatnak egyes dolgokra. Érdekes különben, hogy a legtöbb kivándorló nő már rendszeresen előre elszegődött helyre megy.

* **A jó koszt varázsa.** Fekete János bódói illetőségű csavargó, a toloncház lakója már hetek óta faapritással volt elfoglalva. Munkája közben bal kezének egyik ujját megvágta. Beszállították a biharmegyei kórházba. Fekete akarattal vágta meg a kezét, mert ugymond, a rabkosztból elég volt már, egy kis kórházi kosztra áhítozott. De miután sérülése 8 napon belül gyógyul, ismét csak a toloncházi kosztra kell hogy berendezkedjék.

* **Tuladott a gyermekén.** Folyó hó 8-án délben egy magas sovány 27-28 évesnek látszó s magát Katona Marinak nevező, elég jól öltözött nő, megszólította Molnár Györgynét az utcán: Nem e venné magához 3 éves Annuska leányát. Miután megalkudtak, illetve megállapodtak abban, hogy 12 korona tartásdíjat fizet a leánykáért, hazavitte Pece-utca 18. sz. a. lakására a kis leányt. A gyermek anyja azzal távozott el, hogy elhozza majd kis gyermekének ruháját, egyben bejelenti a rendőrségen, hogy dajkaságba adja kis leányát. E jelzett idő óta a kis gyermek anyja feléje sem nézett Molnárnénak, aki felvitte a gyermeket a rendőrségre, ahonnan a gyermeket a menhelybe szállították. A gondatlan anyát pedig a rendőrség fogja felelősségre vonni.

* **Szőlőterület a Törkömezőn 1-719 hold termő, 1-569 pedig szántó föld és gyümölcsös, valamint 7 hektoliter bor eladó Uri-utca 56.**

* **Győry nővérek** kitünően szervezett tambura és énekkara szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a Korona-kávéházat keresi fel. A 10 tagból álló tambura és énekkar Mészáros és Szabó karmesterek kitünő vezetése alatt áll. Műsoruk elsőrangú számokból van összeválogatva, mindég változatos, szigoruan családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel lát a Korona kávéházba, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár rá. A kávéház jó hírre, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi pompás zenekar egyaránt biztosítják a Korona kávéház számára azt a nagy népszerűséget, amely

lyel most bír. A közönség szives pártfogását kéri továbbra is a Győry-nővérek.

Valódi Amerikai és Chassala cipők, legje Bor. a-lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

x **Hirdetmény.** A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910-1912. évi 15-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizettek. Az igazgatóság.

x **Finon** női lack chevrau barna és fehér félcipőket vettém partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x **Egy ebédlő szekrényt,** amely kitünő állapotban van, kéz alatti eladásra keres a kiadó-hivatal.

x Kossuth-utca 2. sz. házban **egy emeleti kétszobas lakas** me lékhelyiségekkel f. évi **május 1 re** kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszent házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasútnál.

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Őssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor:

Péntek: Róza néni.

Szombat: Asszonyfaló.

Vasárnap: d. u. Farkas.

este: Mexikói leány. Operette bemutató.

Asszonyfaló. Szombaton este a színházi közönség egyik kedvelt operetteje, „Az asszonyfaló” kerül színre, amelynek kedves zenéje ma már a legszelesebb rétegekben ismert és népszerű. A címszerepet Sik Rezső legjobb alakításai közé számíthatja.

A farkas. Vasárnap délután ismét Molnár Ferenc páratlan sikerű színműve, „A farkas” kerül színre, amely most már a legnagyobb külföldi színházak állandó műsor-darabja. A farkas a nagyvárad színpadon is fényes sikert aratott, abban a kitünő szereposztásban, amelyben nálunk, pompás kiállításban is színrekerült. A darab fő női szerepét E. Kovács Mariska játssa; Tóth Elek a négyes szerepben kelt hatást, Sik Rezső pedig a férj kiváló szerepét játssa.

A mexikói leány. Kitünő bemutató előadásra készül a színház operette személyzete, amely előreláthatólag az idény egyik legjelentősebb sikerét a vasárnap este színrekerülő operetteben: A mexikói leányban fogja aratni. A címszerepet Kassay Rózi játssa. A többi elsőrangú szerep Görög Olga,

Medgyaszay, Leövey és Kabos kezében van. Jegyek a bemutatón már ma, pénteken reggeltől válthatók. A kisbérlet-szünetben színrekerülő premierre a kisbérlet-jogait a színházi pénztár szombat déli 12 óráig tartja fenn.

SPORT

Testgyakorló ünnepély. Tegnap zajlottak le a főgimnázium testgyakorló ünnepélyén előforduló versenyek előmérkőzései. Nemes küzdelem fejlődött ki a diák-atléták között. A döntő versenybe bekerültekről igazán nem lehetne megjósolni a győzteseket. Kiváló s az iskolai viszonyokhoz mértén tehetséges versenyzők szállnak tehát vasárnap sikra a gyönyörű vándordíjért. A versenyeken kívül pedig különféle produkciók és meglepetésszerű gyakorlatok fogják a közönséget mulattatni. A vezetőség ezúton is kéri a közönséget, hogy jegyeiket mielőbb váltsák meg, mert tekintettel a terem befogadó képességére, — a jegyek száma korlátozva van. Az előzmények után itélve, vasárnap délután ritka élvezetességű szórakozásban lesz része a sportszerető publikumnak. A derék gimnazisták ki is fognak magukért tenni. Az ünnepély kezdete pont 5 órakor. Jegyek Láng és Vidor könyvkereskedésében is kaphatók.

IRODALOM

Visszhang Afrikából, katolikus havi folyóirat az afrikai missziótevékenység előmozdítására. Kiadja a Kláver Sz. Péter Társulat, (XIII. Leó és X. Piusz pápa Őszentségeiktől megáldva.) (Megjelenik magyar, német, lengyel, olasz, cseh, francia, szlovén, portugál és angol nyelven.) Előfizetési ára egy évre 1 korona 50 fillér. Megrendelendő: A „Visszhang Afrikából” irodájában, Budapest, IV. Ferenciek-tere 7, III. lépcső, I. em., (és Kláver Sz. Péter Társulata leadóállomásán, Temesvár-Gyár város, Páva-utca 15-II. — Levelek és pénzküldemények egyenesen Kláver Sz. Péter Társulata általános igazgatójának címére is intézhetők: Ledóhowska Mária Terézia grófnő Róma, Via dell'Olmata 16. — Ugyanannan lehet felvilágosítást is kérni minden a Társulattal és annak szerzetes intézményét illető ügyben.) Az első (januári) füzet tartalomjegyzéke: Az új év küszöbén. (Ledóhowska Mária Terézia grófnő.) A haladás jegyében. (K. J. E.) — Az Ugandában divó legősibb szokásokról, vonatkozással az Ur Jézus vallására. (Stanislas Muywanya.) — Missziólevelezés: A délnyugati apostoli helytartóságból (P. Tribut) — A Zambézi-vidéki misszióból (P. Moskopp.) Rövid hírek a missziókból: Új misszió Kamerunban. — Tárca: Abesszinia és az abessziniaiak. Baetemann. (Folyt.) Képek: Muywanya Staniszló, Uganda három kormányzójának egyike. — „Magyar-igás” ökörszeker Kantonduében. P. Moskopp és Rodenbüher testvér uti felszerelésben.

A Négergyermek, katolikus képes havi folyóirat legszegényebb fekete testvéreink iránt való szeretet ápolására. Kiadja Kláver Sz. Péter Társulata. (Megjelenik magyar, német és olasz nyelven.) Ára évente postával együtt 1 kor., füzetenként 10 fill. Megrendelhető a: „A Négergyermek” kiadó-

hivatalában, Budapest IV., Ferenciek-tere 7. III. lépcső, I. em. és Kláver Sz. Péter Társulata leadóállomásán, Temesvár-Gyár város, Páva-utca 15.) II. em. — (Levelek és pénzküldemények egyenesen Kláver Sz. Péter Társulata általános igazgatójának címére is intézhetők: Ledóhowska M. T. grófnő, Róma, via dell'Olmata 16.)

Az első januári füzet tartalomjegyzéke: Az új esztendőben. (K. J. E.) — Ujévi köszöntő. Ede bácsi. — Eltalálta. — Karácsonyi játék Empandéniben. (Biehler István.) — A rabszolgaság. — Afrika átka. — Kipili (Guillemé atya.) — A puszták virága. (Apolloni atya.) — Lóugrási-rejtély. (K. J. E.) Képek: A négergyermek karácsonyi játéka Empandéniben. (Jelenet: A napkeleti bölcsek Heródes előtt.) — Tájkép Kalabárból (Nyugat-Afrika.) — A misszióállomás udvarán.

TÁVIRATOK

Az ipolysági választás.

Ipolyság, febr. 20.

Hontvármegye központi választmánya ma a választás idejét febr. 27-ére tűzte ki. A mandátumért Jan-kovich Béla munkapárti és Beniczky néppárti jelöltek fognak küzdeni.

Orosz támogatás Szerbiának.

Berlin, február 20.

Itt nagy nyugtalanságot keltett az a hír, hogy Oroszország Szerbiának 100,000 embernek való katonai felszerelést szállított.

Letartóztatott kém.

Budapest, febr. 20.

Székesfehérvárról jelentik, hogy az ottani csendőrség letartóztatott egy nyomdászt, akit Koldsinkor Tódornak hívnak. A nyomdásznál sok orosz iratot és térképet találtak.

Öngyilkos tábornok.

Bécs, febr. 20.

Rábel nyugalmazott vezérőrnagy ma reggel lakásán öngyilkosságot kísérelt meg. Katonai revolverével halántékába lőtt s a golyó bal halántékán jött ki. A vezérőrnagy ennek ellenére eszméleténél volt. Haldokló állapotban a helyőrségi kórházba vitték. Rábel, aki nyolcvankét éves, betegsége miatt lett öngyilkos.

Leégett gyár.

Budapest, febr. 20.

(Saját tud.) A Glauber és társaság zsigyára ma délután leégett. A kár igen nagy.

Véres merénylet egy kávéházban.

Bécs, febr. 20.

(Saját tud.) A harmadik kerületi Sollamt Kaffében ma délután egy elbocsátott építészeti hivatalnok meg-támadta volt főnökeit. Ezek hárman voltak s mindannyian testvérek. Rájuk lőtt. Kettő nyomban meghalt.

A harmadik a halállal vivódik. A merénylet letartóztatták.

A balkáni szerződések.

Bécs, febr. 20.

Less és Bukrovszky min. tanácsosok ma ide érkeztek. Tárgyalni fognak a szakelődőkkel a balkáni államokkal kötendő kereskedelmi szerződések tárgyában.

A mexikói forradalom.

Mexikó, febr. 20.

Madero volt elnököt és fivérét, Madero Gusztávot, ma a kora reggeli órákban erős fedezet alatt a nemzeti palotából az arzenálba vezették. Madero Gusztávot röviddel 9 óra után az arzenálból a vesztőhelyre vitték és ott agyonlőtték. Általánosan hatalmasabbnak tartották, mint a volt elnököt magát és éppen Gusztavo autokratikus magatartása volt valószínűleg az indító oka a forradalmi mozgalomnak.

Miközben ma Maderót az utcákon át vezették a tömeget nagy izgalom fogta el és az őrségnek nagy fáradságába került őt megvédeni.

Szállodaégés.

München, febr. 20.

Ma kigyuladt a legnagyobb szállók egyike. A tűz óriási. A kár eddig félmillió korona.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

A piac nyugodtan ítélte meg a nemzetközi helyzetet és ennek következtében az irányzat az egész vonalon fölötté szilárd.

Mai árfolyamok.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.57
Októberi buza	— —	12.19
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.85
Októberi rozs	— —	6.65
Májusi tengeri (1913)	— —	7.70
Juliusi tengeri	— —	7.91
Áprilisi zab (1913)	— —	10.33
Októberi zab	— —	8.90

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	806.—
Oszták hitelrészvény	—	616.50
4%-os koronajáradék	—	82.75
Oszt. magy. államv.	—	698.50
Jelzálogbank	—	420.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	508.—
Hazai bank	—	280.50
Magyar bank	—	555.—
Keresk. bank	—	3593.—
Rimamurányi	—	697.—
Salgótarjáni köszén	—	753.—
M. Ált. Köszénbánya	—	1018.—
Közuti vasut	—	652.50
Városi villamos	—	367.50
Adria	—	514.—
Atlantika	—	339.—

IGAZSÁG- SZOIGÁLTATÁS

Csalárd bukás. A nagyvárad kir. törvényszék még a múlt év szeptemberében tárgyalta egy régi nagyvárad kereskedőnek, Lusztig Albertnek és két testvéreinek, Lusztig Armin és Lusztig Mariska bűnügyét. A cég évekként ezelőtt megbukott és az eljárás során kiderült, hogy hamis bukás esete forog fenn. A kir. ügyészség vádat emelt a három testvér ellen és a törvényszék Lusztig Albertet és Armint el is ítélte, míg Lusztig Mariskát felmentette. Felebbezés folytán került az ügy a kir. táblához, amely az első bírósági ítéletet megváltoztatta és Lusztig Mariskát, valamint Lusztig Armint felmentette, Lusztig Albertet pedig vétke bukás vétségében bűnösnek mondotta ki és egy havi fogházra ítélte.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történelmi elbeszélés.

Irta: **Dús László.**

(Folytatás.)

18

Colonna Paola megérkezése a Colonna-palotába ragyogó napsugárt hozott, ami ott táncolt körül mindenütt, amerre járt, az agg biboros annyira megszerette, hogy elválhatatlanná vált tőle és teremről-teremre, szobáról-szobára vezette, megmutogatta a család ragyogó pompáját, megmagyarázta a szobrok és festmények csodás szépségeit és mesés kincsért értéket, bevezette a kincstárba, hol drága ékszerek, mesés értékű drágakövek ragyogtak és a legértékesebbet a nyakba való ékszerek közül mindjárt fel is csatolta a leány nyakára, két keze csuklóira pedig drágakövekkel kirakott karpereceket kapcsolt és úgy nézett a leány szemébe csak azért, hogy kiolvassa belőlük az örömet, amit az ékszerek a nők szívében felidéznek.

— Látod, gyermekem, ez mind Colonna kincs.

De a leány szemében nem ragyogott az öröm fénye. Nézte, nézte karpereceit, megsimogatta nyakékét, de csak egykedvű maradt.

— Mit kívánsz még, gyermek? — kérde a biboros.

A leány a padozatra mélyeszté buza-virág két szeméit és halkán suttozta:

— Gyónni szeretnék!

A biboros örvendett e kijelentésen, megfogta a Paola kezét és így szólt:

— Hiszen, nem feleltem el, hogy Colonna nagy!

Erre a kérdésre a leány feltekintett a biboros szemébe.

— En csak azt nem feleltem el, hogy a Madonna legnagyobb tisztelője és szíve vagyok.

Es tekintetében annyi tiszta szüziesség ragyogott, hogy a biboros a legőszintébb nyajassággal szólt hozzá:

— Gyóntál, leányom! — nincs miért vezekelned.

A leány azonban nem tágitott, ismételte:

— Gyónni akarok, szent atyám!

Es szavaiban annyi elhatározott elszántság nyilatkozott meg, hogy hogy az ősz főpap nem ellenkezett többé.

— Jól van, leányom — mondotta a biboros — itt van két ferencendi szer-

zetes, Dominicó és Francesco, gyónjal meg nekik.

— Nem, nem velük, szent atyám! — válaszolt a leány hevesen.

A biboros megütődve nézett reá.

— Miért nem?

— Mert én másnak akarok gyónni!

— Másnak? — de miért?

— Mert így akarom! — és lábával topantott.

Az ősz hajú aggastyán meghajtotta fejét.

— Ebben nem vitázhatom veled, Paola! — mondd hát, kinek akarsz gyónni.

— Neked, kizárólag neked, szent atyám.

Es a leány ezt olyan alázattal, olyan áhitattal mondotta, hogy az ősz biboros meghajtotta fejét és így válaszolt:

— Legyen akaratod szerint! — és magában így gondolkodott: Hátha tekintete még sem az igazat mondotta? — Nem, az nem lehet. Az a két szem nem hazudhatik. De még is, hiszen nő ő is mint a többi. — Leányom! — szólt fenhangon, — meg foglak gyógytatni, hanem ma nem, hogy mikor, azt én határozom meg, addig vizsgálj meg életed sorát, jegyezd fel mindazt, amit bűnnek tartasz és én meghallgatom vallo-másodot.

Paola valóban számításból választotta gyóntatójának nagybátyját, mert másnak nem vallhatta meg nagy szerelmét Gaetano Péter iránt, sem azt, hogy atyja haragjától ő mentette meg amaz éjszakában és hogy a loretoi szent szűz templomába ő küldötte a hajával Gaetano Pétert, akinek sikerült azt észrevétel nélkül az oltár előtt elhelyeznie.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

BÁDOGOS- ÉS VIZVEZETÉK SZERELŐ MŰHELY.

Fábry János

bádogos- és vízvezeték szerelő
Rákóczi-ut 15. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát és javításokat **jutányos árban.** Levélbeni meghívásra házhöz jövök.

Mezey Dezső

toronyóra készítő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb

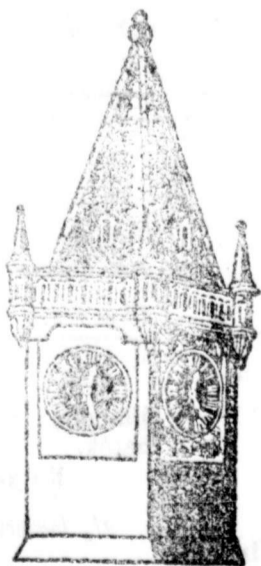
toronyóra

készítő telepe.

Olcsó árak, több

évi jótállás.

Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket, ugymint: **disz és igás-szerszámot**, nyerges és versenystorokat. Kivánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Fey Rezső

műbádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.

TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes **closetteket vizöblítéssel.** Angol-closett berendezést, víztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel. Mindennemű épület- és diszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe
PNEUMATIK, kőpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Igen kellemes, biztos és kitűnő, gyorsan használó szer köhögés, hurut, meghűléstől eredő rekedtségnél a **FARKAS-féle**

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**

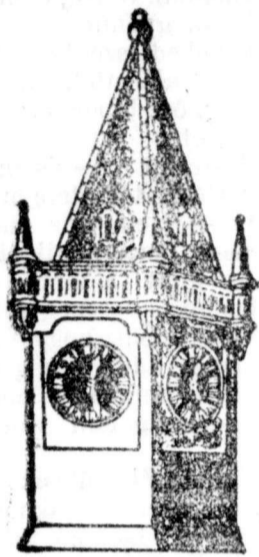
„**APOLLÓ**” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóci-ut 7/b.

Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 naphan egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak. **TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.** Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra Saját ház.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth utcán** lévő a

„NAGY PIPA”

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss csapolású kőbányai **salon sör** (alá Pilseni!)
 Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik. Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. Pénteken mindég halesztély. Szombaton állandóan nagy hurka-estély zeneszó mellett. Szives pártfogást kér

Popovics Sándor,
 vendéglős.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT** Gy. és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szokás, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.
 10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuzpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak. bidég.

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet ál andóan visszatartják, mülábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön probaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Biharvármegye köz. erd. bizottságától

3937—1912. kb sz.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye belényesi járásában fekvő Mézes község határában levő erdejéből a 3937—1912. keb. határozattal kihasználásra engedélyezett 11.0 kat. hold területen 3610 m³-re becsült tölgy mûla és 547 m³-re becsült tölgy és bükk vegyes tűzifa 1913. évi március hó 12-én délelőtt 11 órakor Mézes község házában írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövön, becsáron felül el fog adatni.

A hivatalosan megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 6000 korona, azaz hatezer korona, bánatpénz 600 korona.

Szabályszerűleg kiállított és 10% bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalan és hiányosan felszerelt utó-és-távirati, nemkülönben becsáron atuli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek és becsérték adatok Mézes község urbéres elnökénél, a nagyvárad állami erdőhivatalnál valamint a belényesi járási erdőgondnoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagy-Várad, 1913. évi február hó.

Dr Fráter László,
 megyei aljegyző.

BELVÁROSI ÁRUHÁZ

Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. sz. — Stern-palota. Széchenyivel szemben.

BŐRÖND, BŐRDISZMŰ.

Játék és Hangszer áruház. — Gyermek kocsik. — Utazó kosarak.

ILLATSZEREK és KEFE ÁRUK.

Használt GRAMOFON LEMEZEKET becserélek.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték** javítások és **takarék-tűshelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Láncos kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemű gépjavítások szakszerűen, és gyorsan eszközölnetnek.

Házi csatornázást

szakszerűen ké zít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagy piac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép kőpor, oltott mész stb. eladás.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacs vay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútor asztalos
Sanc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Uj! **Uj!**

Bőrönd és bőraru műhely.

HAMBURG S. bőrönd és bőr-aru műhelye megnyílt **Nagyváradon Kossuth Lajos-u. 9. szám** alatt. Készítek és elvállalok minden ezen szakmába vágó munkát és javításokat jutányos árban. Meghívásra házhoz jövök.

Uj! **Uj!**

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

HIGIENA ÉS SZEMPONTJÁBÓL CÉLSTÉRŰ AZ ÉLÉS-ÉRTÉKELÉSÉRT

TISZTASÁG NÉLKÜLÖZHETELLENÉ OLCSÓ SÁRÓL-HÍRES

TARSOLY ÉS RIZTÓ

Ujdonságokból állandó nagy választék háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében

== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1893. Freund Benjámín Alapított 1893. műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület. RITKA ALKALOM. Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országserzte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teeki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>	
<p>ÉGI LANT ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben 1 K 30 fillérért kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezetni jutja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor telefon 558. telefon 558. NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz. Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.</p>	<p>NE ADJUK pánzünet idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1. sz.</p>
<p>Cukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltetnek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíciós. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Oláh Sándor épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43. Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvante! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Függő tárgyak városaiiban évek során át szerzett gyakorlati ismeretem lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kelendő szak tudással a legpontosabban elvégezhessem. Készítek továbbá: modern háló, szalag, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és konyhai-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemelhem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint uri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Jenny Jenő órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsán felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök. Tanuló felvétetik.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villany-szereléseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>Petry Arpád órák- és műszerész Nagyvárad, Rákóci-ut 9. Tareoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakzerű javítása elfogadtatik.</p>	<p>Petry Arpád órák- és műszerész Nagyvárad, Rákóci-ut 9. Tareoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakzerű javítása elfogadtatik.</p>	<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett kápos és köszörűdéje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindentéle speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lónyíró gépet, zsillette és mindentéle más borotvák köszörülését pontosan eszközöli.</p>	<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjármű, vas és rezöntőre NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>
<p>UJ keztyűs és sérvkötő készítő!! Keztyűk mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltenek. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca</p>	<p><i>Költözködéskor a legcélszerűbb</i> HIRN M. és FIA villamossági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. Nagy csillárraktár. Telefon 10-54. Telefon 10-54.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készit</p>	<p>RUM és LIKÖR házi tag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók :: VADÁSZ ALBERT „Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.</p>	<p>Ha a Szent János-utca vezető útja, keresse fel a Szerecsen Királyt, ahol a legolcsóbban lehet vásárolni harisnyát, keztyűt, trikót, csipkét, Himzéseket és szalagok, fehérneműket, rövidárunk nagy választékban. Szives pártfogást kér UNGERLEIDER SALAMON Szt János-utca 4.</p>
<p>Névjegyek a legolcsóbban beszerezhetők: Szent László-nyomda r.-társ.-nál Szilágyi Dezső-utca 5. sz.</p>	<p>SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>